

ANO Starptautiskās Asteroīdu dienas pasākumi Latvijā

Informāciju presei sagatavoja Latvijas Astronomijas biedrība (LAB) un projekts Meteoriti.LV.

2017. gada 30. jūnijā jau trešo reizi pasaulē un arī Latvijā tiks atzīmēta Asteroīdu diena. Pirmās divas reizes tā bija dažādu valstu organizāciju pašiniciatīva, taču šogad šī diena būs īpaša. Novērtējot šīs kustības nozīmību, Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālā Asambleja 2016. gada 7. decembrī pasludināja 30. jūniju par ikgadēju starptautiski atzīmējamu Asteroīdu dienu. Pagājušajā gadā pasākumi tika rīkoti vairāk nekā 500 dažādās pasaules vietās, bet šogad pasākumi ir plānoti vairāk nekā 700 vietās 190 valstīs, tai skaitā Latvijā.

30. jūnija datums Asteroīdu dienai nav izvēlēts nejauši. Šajā dienā 1908. gadā virs Sibīrijas notika kosmiska eksplozija – Tunguskas katastrofa, kuras iemesls bija 60 līdz 190 m liels asteroīds vai komēta. Statistiskie novērtējumi liecina, ka šāda mēroga sadursmes var notikt pat reizi 300 gados. “Asteroīdu dienas kustības mērķis ir pievērst sabiedrības uzmanību šai problēmai un meklēt labākos inženiertehniskos risinājumus, lai nākamreiz, kad kāda lielāka asteroīda trajektorija būs vērsta virzienā uz Zemi, mēs būtu tam gatavi ar pārdomātu rīcības plānu. Kaut arī pamatos problēmu esam jau apzinājuši, realitātē astronomiem jāveic vēl liels darbs,” stāsta Mazā meteorītu muzeja vadītājs, astrofiziķis Kārlis Bērziņš.

Šogad 30. jūnijā visas dienas garumā tiks organizēta īpaša TV kanāla tiešraides translācija no centra Luksemburgā. Par tās vadītāju izraudzīts britu fiziķis un BBC zinātnes popularizētājs Braiens Kokss, piedaloties vairākiem nozares ekspertiem. Pārtraides producers ir Grigorijs Rihters, kas ir pazīstams kā filmas “51 Degrees North” (“51 grāds uz ziemeļiem”) režisors. TV translāciju bez maksas būs iespējams vērot arī interneta vietnē (angļu valodā) www.asteroidday.org/live.

Latvijā Asteroīdu dienas pasākumi tiek organizēti Mazajā meteorītu muzejā Rīgā, Nīcgales ielā 3. No plkst. 12:00 – 21:00 apmeklētāji tiek aicināti apskatīt muzeja ekspozīciju ar 40% atlaidi, aptaustīt un aplūkot tuvāk īstus meteorītus. Vakara gaitā paredzēti Latvijas astronomu populārzinātniski stāstījumi un diskusijas, arī Asteroīdu dienas TV tiešraīžu aktuālo sižetu apspriešana. Plānots, ka ap plkst. 17:00 īsā telekonferencē Latvijai no Asteroīdu dienas centra Luksemburgā pieslēgsies amerikāņu inženiere un NASA astronaute Nikole Stote (*Nicole Stott*).

Jau šobrīd Mazais meteorītu muzejs aicina ikvienu interesentu interneta vietnē www.meteoriti.lv/konkurss2017 piedalīties bezmaksas konkursā ar iespēju uzdot savu jautājumu astronautei Nikolei Stotei. Labāko jautājumu autorus gaida pārsteiguma balvas. Labākais skolēna jautājums papildus iegūs ielūgumu visai klasei apmeklēt Mazo meteorītu muzeju.

Asteroīdu dienas kustības iniciatori 2014. gada nogalē bija astrofiziķis un grupas *Queen* basģitārists Braians Mejs (*Brian May*), nodibinājuma B612 vadītāja Danica Remija (*Danica Remy*), Apollo astronauts Rastijs Šveickarts (*Rusty Schweickart*) un vācu filmu producers Grigorijs Rihters (*Grigorij Richters*). Kustība īsā laikā no dažādām valstīm pievienojās zinātnieki, astronauti, inženieri, finanšu un biznesa līderi, mākslinieki un daudzi citi idejas atbalstītāji. Pirmā Asteroīdu diena tika organizēta 2015. gada 30. jūnijā.

Latvijas Astronomijas biedrība apvieno astronomijas profesionāļus un interesentus, lai popularizētu astronomiju. LAB biedri piedalās žurnāla „Zvaigžņotā Debess” veidošanā, vada debess novērojumus Latvijas Universitātes Astronomiskajā tornī un organizē regulāras informatīvas sanāksmes. Plašāka informācija LAB mājaslapā www.lab.lv.

Projekta Meteoriti.LV un Mazā meteorītu muzeja mērķis ir veicināt meteorītikas un ar to saistīto zinātņu attīstību un popularizēšanu Latvijā. Plašāka informācija mājaslapā www.meteoriti.lv.

Papildu materiāli preses relīzei: www.meteoriti.lv/preses-relizes

Kārlis Bērziņš,
LAB valdes priekšsēdētāja vietnieks
tel: +37125453600, kberzins@meteoriti.lv